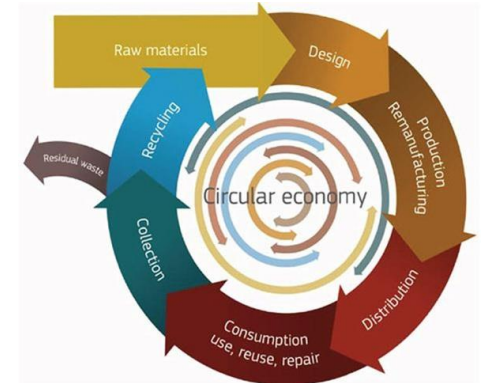

PRIVATE AVFALLSAKTØRER I EN SIRKULÆR ØKONOMI.

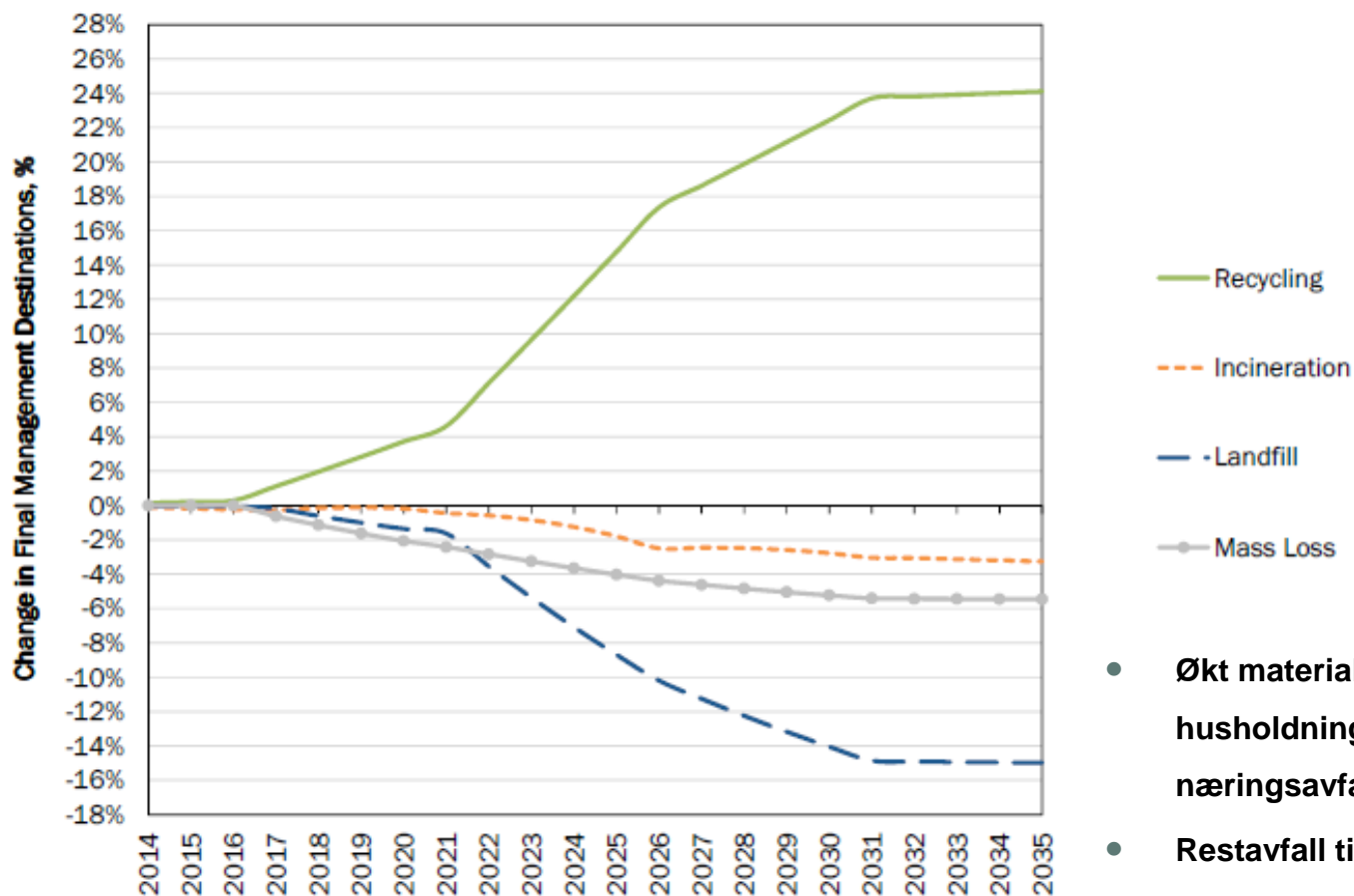
Gunnar Grini, bransjesjef i Norsk Industri

EU's sirkulære økonomi

- **Noen kjennetegn på en sirkulær økonomi:**
 - Utnyttelse av biprodukter fra industrien til nytt råstoff,
 - Mer ressurseffektive produksjonsprosesser,
 - Økt ressursutnyttelse av avfall,
 - Utvikling av produkter som enkelt kan oppgraderes, brukes på nytt og, til slutt, resirkuleres,
 - Grønne offentlige innkjøp,
 - Næringsrettet innovasjon og forskning.
- **Ny minipakke for sirkulær økonomi:**
 - Plaststrategi,
 - Grenseflate mellom EU-regler for produkter, kjemikalier og avfall,
 - Kritiske råvareressurser,
 - Indikatorer for å måle utviklingen innen sirkulær økonomi.

Scenario - økt materialgjenvinning av avfall i EU

- Økt materialgjenvinning av husholdningsavfall, tilsvarende næringsavfall, samt emballasjeavfall.
- Restavfall til deponi begrenset til 5 %.

Grønn konkurransekraft

- Miljøkonsekvenser kan gi dyre tilpasningsbehov for samfunnet.
- Forretningsmuligheter i bærekraftig verdiskaping.
- Globalt perspektiv – eksport av grønne løsninger.
- Omstillingskostnader knyttet til overgang til lavutslippsløsninger.

Det blir ikke **grønt** skifte med **røde** bunnlinjer –
markedsdynamikken må ligge til grunn.

Norsk gjenvinningsbransje er i vekst

	Omsetning (mrd. NOK)	Andel av omsetning – privat sektor.	Antall sysselsatte	Andel av sysselsatte – privat sektor.	Antall foretak
2012	22,4	71 %	8051	64 %	478
2013	22,6	70 %	8126	64 %	478
2014	22,7	70 %	8338	65 %	479
2015	24,2	70 %	8768	64 %	486

	Omsetning (2015)	Antall sysselsatte (2015)
Innsamling av avfall	12,3 mrd.	5.450
Behandling og disponering av avfall	2,5 mrd.	1.152
Materialgjenvinning	9,4 mrd.	2.166
Totalt	24,2 mrd.	8.768

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Eksempler - utnyttelse av avfallsråstoff i norsk industri

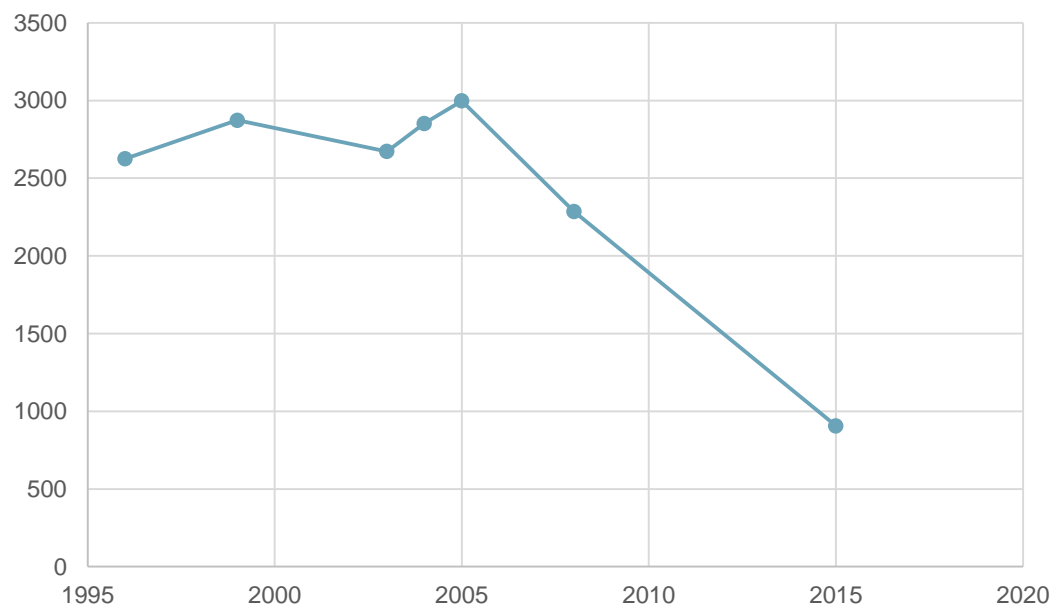
- **Metall**
 - Celsa Steel Services
 - Hydro Aluminium
 - Benteler Automotive
 - Jernverk og støperier
- **Papir/papp**
 - Norske Skog
 - Peterson Packaging
 - Vadja Papir Scandinavia
- **Plast**
 - Norfolier Green Tech
 - Scandinavian Business Seating

Foto: Lars Jonas Pedersen

Reduserte avfallsmengder i industrien

Avfallsmengder fra industrien (mill. tonn)

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

(Tallene for 2015 er ikke sammenlignbare med tallene for 2008 og tidligere årganger pga. at en stor del av materialene som tidligere var definert som avfall, nå defineres som biprodukt).

- **Industrien var den kilden som hadde desidert mest avfall i 1995, med 41 % av de totale avfallsmengdene.**
- **I 2014 var andelen redusert til 22 %. I 2015 ble industriens andelen av avfallsmengdene beregnet til 13 % (etter en endring i definisjonene av biprodukt)**

Eksempler fra handelsnæringen

Fra grønt til grønnere

Plantasjen, med til sammen 78 butikker i Norge, er blant virksomhetene som vil la seg inspirere av Arbeidslivets klimauke.

– Vi har stor tro på at våre cirka 900 ansatte vil være med på et grønt skifte, sier HR-konsulent Jonlaug Tofte Stavnes.

Det sier hun med erfaring fra hva som allerede er oppnådd. I perioden 2014-2016 ble det nemlig gjennomført et miljøprosjekt ved Plantasjen Jessheim og Plantasjen Kolbotn.

– Vi satte fokus på energiforbruk, gjenvinning og på å øke kunnskapsnivået hos våre kunder og medarbeidere. Avfallssortering, med sortering av plast, var ett av hovedfokusene, forteller Stavnes.

Prosjektet fikk effekt for alle Plantasjen-butikkene, og flere kunne notere seg for 100 prosent forbedring i sorteringen av plast, ifølge henne.

 Handl
0 vare

Nå er 241 på handletur i nettbutikken

Gå tilbake

Dame	Herre	Barn 1-7	Jente 8-14	Gutt 8-14	C
------	-------	----------	------------	-----------	---

Om Stormberg

- Vi vil gjøre verden til et litt bedre sted
- Samfunnsengasjement
- Miljø og klima
- Inkluderende arbeidsliv
- Etisk handel
- Virksomheten

Panteordning

Bruker du ikke Stormbergplagget ditt lenger? Ikke kast det! Andre kan få nytte og glede av det, og du får pantelapp for det.

I 2007 ble vi Europas første sports- og tekstilmerkevare som innførte pant på brukt tøy. Fra da av har du kunnet levere inn brukte Stormberg-plagg i en av våre butikker, i stedet for å kaste produktet. Når du leverer det inn, får du en pantelapp, og denne kan du bruke neste gang du handler i en Stormbergbutikk. Tøyet du panter går inn i en gjenbruksordning gjennom Fretex.

Coop selger brukt emballasje:

Vil ikke være tette i pappen

På rett stadi: Pappen skal i riktig kompostboks. – I nettselskapet ble det ikke tjenerne, den innleggspapir ble til å bli ryddet i Coop Norge Randk.

For butikkene lønner det seg å være flinke til å sortere. Betalingen for papir, papp og plast står ut på bunnlinsen.

GJENVINNING

Coop Norge Randk

bruker mest av alle butikker. De som kan det, skal være på plass på alle Coop Norge-butikker.

– Det blir kanskje en mye større del av emballasjen som blir sortert.

Mest vanlig i norske butikker
 Herreganger er en av de mest populære kategoriene på Coop Norge-butikker. Det er spesielt i disse kategoriene at det er mye emballasje som blir sortert.

– Det blir kanskje en mye større del av emballasjen som blir sortert.

– Det er viktig å være flinke til å sortere, og det er viktig å være flinke til å sortere.

Etiketter som er avrundet og avrundet.

– Det er viktig å være flinke til å sortere, og det er viktig å være flinke til å sortere.

– Det er viktig å være flinke til å sortere, og det er viktig å være flinke til å sortere.

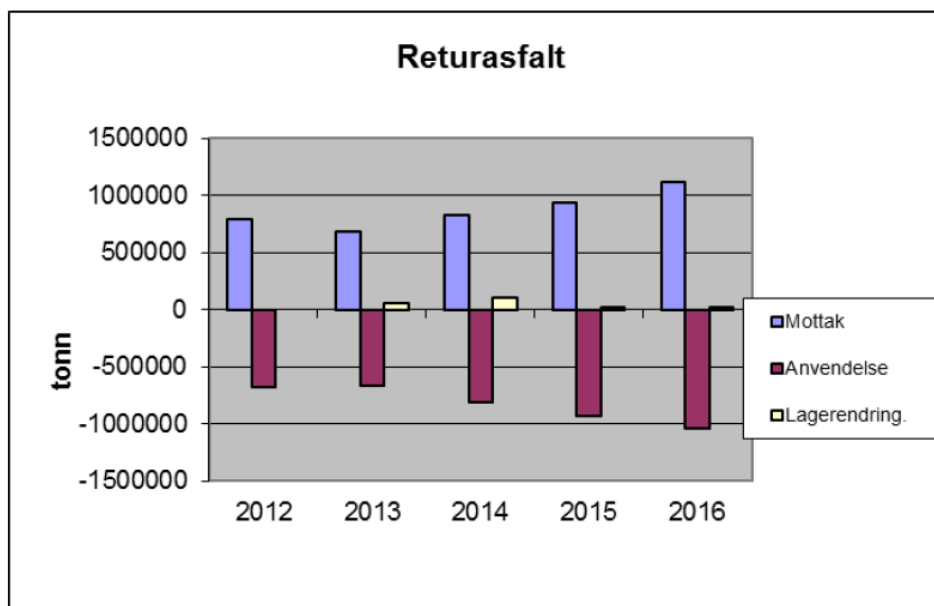
– Det er viktig å være flinke til å sortere, og det er viktig å være flinke til å sortere.

AVFALL I COOP

- Totalt 100 prosent
- Papp og plast 100 prosent
- Metall 100 prosent
- Glass 100 prosent
- Tekstiler 100 prosent

Coop Norge har en av de beste resultatene i Norge. Dette er et resultat av samarbeidet mellom Coop Norge og Fretex.

Eksempler fra BAE-næringen

Figur 5. Returasfalt – endring i lager beholdning 2012-2016

– Leverandørene må også bidra for at vi skal få redusert avfallsmengdene, sier miljøsjef Stine Pedersen i Betonmast.

God på avfallssortering – reduksjon blir det neste

Med gjennomsnittlig 90 prosent sortering av byggavfall fra byggeplassene, er avfallsreduksjon neste satsingsområde for Betonmast i Oslo.

Kasserte kjøretøy, EE-avfall og metallavfall

Kasserte kjøretøy:

- Ca. 220.000 tonn avfall (SSB).
- Ca. 175.000 tonn håndteres av bilimportørenes retursystem for kasserte kjøretøy (Autoretur).
- ~ 95 % av avfallet gjenvinnes.

EE-avfall:

- Ca. 150.000 tonn avfall (SSB)
- Tilsvarende omlag 27,8 kg per innbygger
- ~ 95 % av avfallet gjenvinnes.

Metallavfall:

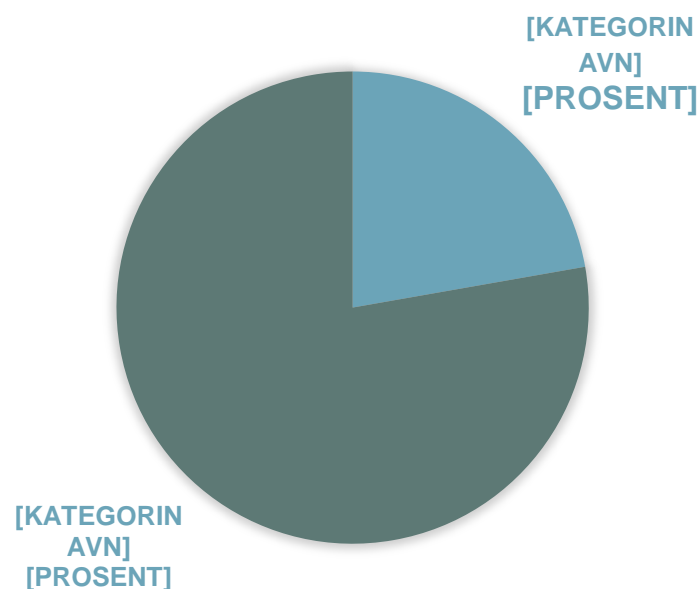
- Ca. 800 000 tonn avfall (SSB).
- Mesteparten er jern/stål. Resten er andre metaller som aluminium, kobber, nikkel/krom legeringer, etc.

Fra avfallspolitikk til industripolitikk

- **Avfallspolitikken tar ofte utgangspunkt i kommunenes lovpålagte ansvar for å sørge for innsamling av holdningsavfall.**
- **Men - det er ikke her utviklingen skjer. Den skjer hos de industrielle aktørene!**
- **Vi trenger en avfallspolitikk som fremmer investeringer i den private gjenvinningsindustrien (og som ikke baserer seg på økte avfallsgebyrer).**

**NÆRINGSAVFALL VS.
HUSHOLDNINGSAVFALL (2015)**

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Nødvendige rammebetingelser

- Satsing på næringsrettet FoU
- Tilgang til fornybar energi til konkurransedyktige betingelser
- Anskaffelser som fremmer miljø, innovasjon og næringsutvikling
- Økt ressursutnyttelse av biprodukter og resirkulert avfallsråstoff
- Konkurransen på like vilkår

Forutsigbare og langsiktige rammebetingelser, stabilitet, trepartssamarbeid, industriell og teknologisk kompetanse.

Industrialisering av gjenvinningsbransjen

- **Industrialisering:**
 - Krever innovasjon og teknologisk utvikling. Konkurransen mellom profesjonelle aktører er nødvendig for å finne de beste løsningene og skape lønnsomhet i disse.
- **Noen nødvendige virkemidler.**
 - Utsortering av avfallsfraksjoner til materialgjenvinning.
 - Standardisering av europeiske kvalitetskrav til avfallsråstoff.
 - Avvikling av kommunale bedrifters konkurransefordeler
 - Vektlegging av miljøkriterier ved offentlige innkjøp

Gjenvinningsindustrien er del av et internasjonalt råvaremarked. Handel med gjenvunnet råstoff, er en forutsetning for en sirkulær økonomi.